

РЕЦЕНЗИЈА РУКОПИСА

Вештина писања. Вежбанка II

Коауторке: Кристина Митић, Љиљана Марковић

Рукопис Вештина писања. Вежбанка II коауторки Кристине Митић и Љиљане Марковић представља савремено конципиран, методички утемељен и педагошки функционалан уџбеник намењен пре свега часовима вежбања из предмета Вештина писања и Креативно писање на основним студијама филолошких наука. Иако је првенствено пројектован као практикум за потребе наставе на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, ова публикација по својој концепцији, ширини захвата и примењивости превазилази оквире локалног наставног плана и може се с разлогом препоручити као универзални приручник за развијање вештине писања у академском и ванакадемском контексту.

Увидом у структуру и садржај рукописа јасно је да су ауторке полазиле од чињенице да је креативно писање област у којој теоријска знања без систематичног и осмишљеног вежбања остају недовољно функционална. Управо из тог разлога Вештина писања. Вежбанка II није замишљена као класичан уџбеник, већ као динамична креативна радионица, у којој се знање стиче кроз активан однос према тексту, језику и књижевној традицији. Сам поднаслов Вежбанка указује на коауторску намеру да се акценат помери са пасивног усвајања појмова на процес, праксу и стваралачко искуство.

Рукопис је организован у три основна тематска одељка: Тражење теме, Прича и Песма, који су логички и методички промишљено распоређени. Ова структура прати природан ток стваралачког процеса – од иницијалног импулса и идеје, преко обликовања наративног текста, до најсложенијег облика језичке уметности – песме.

Први одељак Тражење теме осврт је на саме почетке писања и проблематику инспирације, што је за студенте и младе ауторе често најосетљивија фаза. Посебну вредност овог поглавља чине тзв. енергизујуће вежбе, које на инвентиван начин подстичу креативни потенцијал и помажу превазилажење страха од празне странице. Коауторке овде показују педагошку осетљивост, јер не нуде готове рецепте, већ отварају простор за индивидуално трагање и ауторски глас. Потпоглавља посвећена „женском” и „мушком” писму, као и читању „на маргини” и писању „на туђе”, уводе студенте у савремене поетичке и интерпретативне расправе, које су често маргинализоване у традиционалној настави књижевности. Оваквим приступом Вежбанка подстиче критичко мишљење и развија свест о идеолошким, културним и стилским аспектима текста.

Други, обимом најзаступљенији одељак, Прича, чини централни део уџбеника и с правом заузима средишње место. У њему су на систематичан и интерактиван начин обрађени кључни елементи наративне прозе: књижевни лик, мотив, фабула и сиже, приповедач, композиција, дијалог, сценска радња, језик у уметничком делу, као и поступци драматизације и писања по моделу. Посебно је значајно што се теоријски појмови не излажу изоловано, већ се „оживљавају” кроз конкретне примере и практичне задатке. На тај начин

студенти не само да разумеју шта одређени појам значи већ и како функционише у самом тексту.

Изузетну вредност има одељак о језику у уметничком делу, у којем се језик сагледава као основни носилац књижевне уметности и као кључни фактор разликовања уметничког од неуметничког дискурса. Коауторке на веома приступачан начин указују на стилску разликовност различитих типова текста и подстичу студенте да развијају осетљивост за језичке нијансе, што је од непроцењиве важности не само за књижевно стварање, већ и за превођење, наставу и новинарство.

Трећи одељак Песма посебно се издваја према дубини и сложености приступа. Свесне чињенице да је поезија често најмање заступљена у практичној настави писања, ауторке јој посвећују значајан простор и пажњу. Кроз пажљиво одабране примере и вежбе, читаоци се уводе у свет песничких техника, лирског гласа, ритма, метра и фигуративности. Посебно је драгоцено што се ритам и метар не третирају као анахрони појмови, већ као суштински елементи матерње мелодије језика, без којих није могуће разумети нити створити квалитетан песнички текст.

Предност овог рукописа огледа се и у репрезентативном избору књижевних примера из српске и светске књижевности. Присутна су дела класика и савремених аутора, као и текстови из народне традиције, што омогућава студентима да сагледају континуитет и разноврсност књижевних поступака. Истовремено, ауторке се ослањају на релевантну теоријску литературу, чиме се постиже равнотежа између теоријске утемељености и практичне применљивости.

Са педагошког и методичко-дидактичког становишта, *Вештина писања. Вежбанка II* представља савремен и флексибилан уџбеник, који се може користити како у високошколској настави, тако и у раду са средњошколцима и гимназијалцима. Његова структура омогућава сегментно коришћење, прилагођавање различитим нивоима знања и интеграцију у наставу језика, књижевности, превођења и медијске писмености.

На основу свега наведеног може се закључити да рукопис *Вештина писања. Вежбанка II* представља допринос наставној и књижевној пракси. Он на систематичан, иновативан и методички промишљен начин обједињује теоријске и практичне аспекте креативног писања, подстиче развој ауторског гласа и гради културу читања и писања. Због своје научно-стручне утемељености, педагошке вредности и ширине примене, овај уџбеник свесрдно препоручујемо за штампу и употребу у настави.

У Београду, 31. 1. 2026.

проф. др Бошко Сувајџић